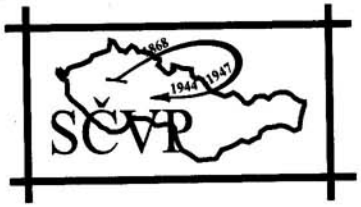

ZPRÁVODAJ

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel

2/2009

První setkání s válkou

Brzy po vypuknutí druhé světové války (1. září 1939) se u nás ubytovala tříčlenná polská rodina běženců z města Radomi. Jak se dostali do Kupičova, kam nevedly žádné hlavní trasy, a kdo jim zprostředkoval ubytování právě u nás, již asi nevíme. Šlo o rodinu nějakého zřejmě vysokého úředníka s manželkou a dcerkou o málo starší než jsem byl já. Spali v kuchyni na slámě, protože jsme neměli žádné volné postele. Dívka mi vyprávěla o studiích na gymnáziu a o různých studentských taškařicích.

Jak dlouho u nás bydleli, si již nepamatuji, ale rozhodně to bylo ještě v době, kdy do obce přišla sovětská armáda (23. září 1939). Když se situace poněkud uklidnila, rozhodla se polská rodina, že se budou snažit dostat do krajského města Luck, a skutečně tam odjeli (je možné, že tam měli nějaké známé nebo příbuzné.) Vezi je tam můj otec koňským povozem (asi 50 km). Z jeho vyprávění vím, že je cestou zastavila nějaká vojenská hlídka. Ptala se, kam jedou a zda nemají nějaké zbraně. Paní důstojníka čestným slovem ujišťovala, že zbraně nemají. Nato důstojník odpověděl, že jí věří bez čestného slova. Později vyšlo najevo, že v době, kdy u nás bydleli, měli nějaký revolver, který při odjezdu dali otci do úschovy. Ten zbraň zakopal ve sklepech, ale když ji později hledal, nic nenašel.

S pobytem polské rodiny souvisí ještě jedna událost, na kterou si vzpomínám. Pásl jsem krávy na jeteli (u polského krchova) a jedna z nich se nadmula a musela být utracena. Host z Radomi pak nabídl matce nějaké polské peníze. Nevím, zda si je vzala, ale po příchodu sovětské vlády stejně ztratily veškerou hodnotu.

Již několik dnů po příchodu sovětů zmizelo z obchodu všechno zboží. Sovětsí politici tajemníci sice na mítincích slibovali, že všechno bude, všechno dovezou. Dokonce se začal šířit vtíp o tom, jak jeden z obyvatelů se ptal tajemníka polsky, zda je v Sovětském svazu také nouze. Ten odpověděl naučenou větou, že samozřejmě, a že jí přivezou celé vlaky. Byl to jediný slib, který opravdu splnili, jak se všichni brzy přesvědčili. *Jaroslav Fiala*

Bylo nás pět

(dokončení)

Český Boratín byl evangelickou obcí a tím se dost odlišoval od jiných.

Knihou, která v žádné rodině nechyběla, byla Bible králická. Citová pouta ke staré vlasti byla však stejná jako u všech Čechů na Volyni. I na nás těžce dolehly události po Mnichovu a okupaci Československa.

Volyně byla okupována Němci se všemi důsledky, které z toho plynuly. Jedním z nich byla pro volyňské Čechy i tragédie Českého Malína. Jeho zkáza mocně posílila naše odhodlání zapojit se účinně do protinacistického

odboje a přispět tak k osvobození naší staré vlasti. I u nás v Boratíně jsme vytvořili skupinu tajné organizace Blaník a při první příležitosti, která se naskytla, jsme se rozhodli vstoupit do československé vojenské jednotky v SSSR. Bylo nás pět: Jaroslav a Vladislav Vlkovi, Jan a Rostislav Šebestovi, a také autor této vzpomínky. 23. února 1944 jsme tajně odešli z domova, přešli jsme přes linii blížící se fronty a na štábu sovětské divize jsme projevíli přání vstoupit do Svobodovy armády.

Shodou příznivých okolností jsme dostali písemný doklad, který nám umožňoval pohybovat se v při frontovém pásmu a vydat se pěšky na cestu z Lucka do Rovna. Ruský text dokladu uvádím ve fonetické transkripci: „En Ka O (lidový komisariát obrany) Vojskovaja časť 14634 23. fevrala 1944 goda No 2302 Udostoverenje Prědjavitel' sevo Chudoba Jaroslav Jaroslavovič javlajetsja staršičm komandy iduščejs s nim v kaličestvě 4 čelovčė dobrovolno izjavivšych želanie vstupit' v Čėskuju brigadu tov. Svoboda. Udostoverenje dano na předmět pro-dviženija do Rovėnskovno Oblastnovo Vojenkomata. Vyšeukazannaja komanda nikakim zadėržanijam nė podležit, so storony Sovėtsko-partijných organizaci doložna byt' okazana im pomošč v srėdstvach přėrdviženija i pitanii. Komandir vojskoj časti Gvardii major Šatalov. Kulatė razitko: Vojskýj útvar polni pošta 14634“.

Nebyli jsme sami, kdo už v prvních dnech po osvobození Volyně se hlásili do naší zahraniční východní armády. V publikaci Dukla věčně živá (2. díl) Václav Závěský vzpomíná na toto období takto: „Krátko po osvobození Volyně vítěznou Sovětskou armádou se nás přihlásilo na okresní vojenské správě asi 480 Čechů, většinou z okolí tohoto města, ale také několik chlapců z Boratína u Lucka. Boratín měli dosud obsazení Němci, bylo třeba přejít přes linii fronty. Všichni jsme svorně žádali, aby nás poslali do Československé armády.“

Na vojenské správě neměli zpočátku pro nás požadavek pochopení, ale po delším jednání s nadřízenými orgány naší žádosti vyhověli. Zvláštním vlakovým transportem nás odeslali do Jefremova k 2. československé samostatné paradesantní brigádě. Cesta z Rovna do Jefremova jižně od Moskvy trvala několik dní, protože přednost měly vlakové soupravy směřující ku frontě. Cestování v „těpluškách“ nákladních vagonůch s pryčnami na spaní a „bubinkem“ na topení, nám zpříjemňoval Jiří Hofman. Chodil od jednoho vagonu k druhému a na harmoniku vyhrával známé české i ruské melodie. Jistě si na to vzpomene.

V Jefremově mě při odvodu k výsadkářům nepřijali, i když jsem byl prezentován jako první, pro vadu zraku. Byl jsem potom s dalšími nepřijatými odeslán zpět do Lucka, kam už mezi tím byly přemístěny jednotky 1. čs. samostatné brigády. Byl jsem přidělen ke smíšenému předzvědnému oddílu. Moji kamarádi prodělali

v Jefremově tvrdý výsadkářský výcvik. Zúčastnili se bojů na Slovensku. Jaroslav Vlk tam padl.

Moje rdná viska měla jen dvačtyřicet popisných čísel. Do naší zahraniční východní armády se však z ní přihlásilo 74 mužů, z nichž 11 padlo. Dva bojovali v naší západní armádě, dva padli v Rudé armádě.

Již více než půl století nás dělí od té nesmírně těžké doby plné strádání, utrpení, lidských obětí. Naše paměť však žije, ona neúplná paměť s hluboce vrytou bolestnou vzpomínkou na válku a její důsledky.

Nechceme-li tuto minulost znovu prožít, nesmíme na ni nikdy zapomenout!

Jaroslav Chudoba

Mé paměti z mládí

(vzpomínky Bohuslava Šebesty, zpracovává V. Kytl. Pokračování z čísla 4/2008)

Byla u nás právě sousedka, náka Brožová. Přišla ke mně a povídá: „Pane Šebesta, ten žebrák je celý ten voják, co nám kontroloval mlýny, ten pan Sejk. Brožovic měli také vedle nás větrák, a on tam býval. Povídám, ale dejte pokoj, kde by se tady vzal Sejk a ještě takhle roztrhaný. On si sedl venku na dvoře a ona zatím odešla. Šel jsem k němu a mohli jsme si alespoň chvilku pohovořit o té jeho bídě. Bylo nám ho líto, že tak zkouší. Vyprávěl, že se nejvíce zdržuje v lese. Když mu dojde chleba, tak že jde zase po vesnici a nějaký si vyprosí. Dali jsme mu chleba, co mohl unést, a také sádlo. Museli jsme se rozloučit, neboť u nás nemohl dlouho být. K nám pořád někdo přicházel a hlavně vojáci. On měl pořád naději, že to brzy praskne a že bude svobodný, ale ono to bylo čím dál horší. Přicházel podzim a to již bylo špatně venku spát. A tak, v jeden čas, bylo to na pravoslavný svátek Pokrova 7. října 1916, byly již ranní mraziky. Zrovna v té době se zase zjevil pan Sejk u nás na dvoře. Já jsem byl na větráku a byl zrovna u nás Žid Srul (Srul měl příjmení Bober. Byl znám svou upovídáností, prostě řečeno blažením. Když někdo v Kupičově tak moc mluvil, tak se říkalo, že blafe jak starej Srul). Ten, jak pana Sejka uviděl, přišel ke mně a povídá: „Pane Šebesta, ten žebrák je celej Sejk, jak k vám chodil na kontrolu. Ten Židák často býval u nás ve mlýně, tak p. Sejka dobře znal. Řekl jsem mu: „To se mylíte, kde by se tady vzal Sejk.“ Srul odešel a já jsem šel k panu Sejkovi. On seděl venku na sloupech, co se mi podařily zachránit před Němci. Přivítali jsme se. Hned jsem viděl, že je moc zchátralý. Začal mi vyprávět o té jeho bídě, říkal, že je mu v lese již velká zima.“

Tak by se chtěl usadit někde v chátě, ale kde, když je všude plno Němců. U nás to nemohlo být, protože u nás se schovával Miloslav Baloun, od mojí sestry syn z Boratína. On, když byl nástup Rusů, tak ho vzali Rakušané s koňmi z Boratína. Když přijeli do toho „káženého lesa, Sviňánské dáči“, tak tam zůstali krmit to vojsko.

On si vzpomněl, že má v Kupičově dědečka a babičku a strýce. Hned ho napadlo, že k nim uteče. V tom lese nechal koně, přišel k nám a zůstal u nás. Kdyby se byl ihned přihlásil, tak by bylo dobře. On si ale myslel, že to brzy přejde a on bude moci jít domů. Potom, když byl u nás již několik neděl, tak se bál přihlásit, že by to s ním bylo špatné a raději se skrýval. Panu Sejkovi jsem řekl, že bychom ho rádi k nám vzali, ale že to nemůže být. Dali jsme mu zase chleba a sádlo, rozloučili jsme se s ním ale u srdce nám bylo velice těžko. Moc nám ho bylo líto, že jsme ho u nás nemohli nechat ale opravdu to nešlo. Za nějaký čas jsem potkal Fialu z Makovič. On mi vyprávěl, že Sejka Němci chytili v „kázaném lese“. Přivedli ho do Makovič a tam ho vyslýchali, odkud je. On jim řekl, že je z Boratína u Lucka. Při ústupu že ho vzali s koňmi. Když již koně dále nechtěli jít, tak je nechal. Potom se bál, aby nebyl trestaný, tak se schovával. On o Boratíně věděl, že tam mám vdané dvě sestry, při výslechu si na to vzpomněl a to ho zachránilo.

Němci jej vzali do Vladimíru Volyňského na práci a tam zůstal až do konce vojny. Když po vojně rozpouštěli vojáky domů a ty co byli na práci z ruského pásma také. Pana Sejka pustili také, aby šel domů do Boratína. On šel a v půli cestě, blízko Lucka, si odpočinul v české vesničce *Ivančice*. *Václav Kytl*

O chaotickém spaní preventivním

Přechodem východní fronty v zimě 1944 začíná fáze potlačování banderovského hnutí sovětskou mocí. Aktivita Banderovců, jakoby cílená, je agresivnější, nemá žádnou válečnou logiku. Noční nájezdy těch ozbrojených v lese jsou převážně existenčně záchranné. Jedna z posledních „strategií“ byla stavět, kopat úkryty před postupující Rudou armádou. Kdo by byl jiného názoru, byl vlastně zrádce, mohl být zastřelen (zamordován). „Strategie mého permanentně opilého a tím rozumově labilního otčima byla: V této pokročilé válečné době mně už můžete vlézt na záda“. Díky jinak dobrým sousedským vztahům Ukrajinců, jako zástupce rodiny a na přímluvu nešťastné matky pomáhám kopat kryt u sousedů ve stodole. Pro „jistotu“ preventivně, přespávám na seně na půdě se sekerou u těla. (Vynucené klukovské dobrodružství.)

Malá, téměř frontová epizoda z této doby, kterou vkládám do tématu spaní, patří do hlubšího pojetí lidských vztahů.

Doprovázíme mladého zastřeleného souseda-Banderovce na hřbitov do 2 km vzdálené Pivče. Malá obec Sujmy má pouze 4 rodiny Čechů. Sousedská soudržnost nemůže být narušena. Dezorientovaný náboj banderovského ducha ve vesnici převládá. Cestou s rakví patrola hlásí nájezd vojáků z posádky Mizoč. Pohřební průvod, v čele s batůškou, se narychlo ukryvá v nejbližší stodole. Sám osud dopřál, že vojáci přežili. Nebožtíkovi bylo dopřáno pohřbení dle zvyku. Zamýšlím se dnes, čím byla moje účast na pohřbu? Splyvání vlastenectví, solidarity, dobra i zla. Respekt válečné doby.

Zmíněná sousedská soudržnost mne zřejmě vyzkoušela znovu v listopadu 1944. Událost v nejstručnější podobě uvedu takto: Obec Sujmy, kde jsem žil krátce, postihne plošně zákeřný tyfus. Každý zdravý, pokud měl kam, odjel z vesnice pryč. Můj otčim se dvěma dětmi odejde k příbuzným do Buderáže. Matku, která je už v bezvědomí, ošetřuji (hlídám) sám. V psychicky stresové situaci mne jedné noci navštíví čtyři mladí Banderovci. Dva znám, jsou mými sousedy. S puškami mezi koleny posedávají v kuchyni u stolu, popíjejí samohonku a provádějí výslech. Asi budu zrádce, když už jsem v kontaktu

se Sověty v Mizoči. (Připravoval jsem se do školy a navíc mě vyškolili na instruktora pro protichemickou a protiletkeou ochranu obyvatel. Radí se dlouho do noci. Zastřelit-nezastřelit. Resumé: Ponechat s výstahou, že bude loajální. Následný spánek překonává téměř psychické zhroucení. Vysvětlení banderovského vlastenectví a případů zločinu má „nekonečné“, těžko vysvětlitelné pokračování.

A hned pokračování:

Příběh bezmezné solidarity

Z vyprávění minulého případu vyplynulo, že ihned po přechodu fronty, nemalým přičiněním třídní učitelky, jsem pracoval v okresním městě Mizoči. Byl jsem též mezi dobrovolci, čekajícími na odvod ke Svobodové armádě, ale neměl jsem štěstí. V den, kdy se nás, kluků, sešlo v Rovně trochu více, nadporučík Stránský nás poslal domů k maminkám. V Mizoči bylo třeba se někde ubytovat. Ochotu, až citlivě hrdinou, jsem našel u paní Saučukové. Sousedsky jsme ji vždy při návštěvě Mizoče říkali paní Kasanová (asi po jménu jejího ukrajinského manžela). Její ochotu dokreslím tím, když uvedu, že sama bydlela velmi skromně. Stručně uvádím obraz bydlení: Společná kuchyně s dvěma lůžky (pro mne a pro domáci). Cca 10 m čtverečních pokoj pro snachu se dvěma dětmi (Polka, manžel Ukrajinec v Polské armádě nezvěstný). Cca 7 m čtverečních velký pokoj (dříve pronajímaný, dnes pro důstojníka okr. správy a jeho milenkou cca 20 m čtverečních. Starost o stravu „Co přinesl den“. Skutečné podmínky války. Dnes, při vzpomínce, líbám obě šlechtné ruce paní Saučukové, hrdince doby.

V roce 1966, jako turista, jedu ukázat rodnou volyňskou zem své paní. Kromě až okázalého hostování, hlavně vnuky paní Kasanové, navštívíme spolu se starou paní domáči její rodnou pravoslavnou cerkev. Do mého, z mládí katolického kostela, nás nechá doprovodit vnučkou a jejím manželem. Ona sama, pamětnice dřívějších dob, neskrývá stud za místní režim města. Z kostela je kino v provozu, přilehlý neupravený park býval hřbitovem. Opouštím na chvíli společnost a hledám hrob svého otce, své sestřičky a malého brášky. Po hrobech už není památky. V jedné chvíli zahlédnu povalující se lidskou kost. Nepředstavitelný, stísněný pocit. Jen pomyšlení, že jinde přinesla válka ještě větší zlo, ukládám do duše jakousi obojetnou lhostejnost. Aspoň pro tuto chvíli. *Ing. Josef Kindl*

Jak jsem se seznámil s Mistrem Ed. Hakenem

V roce 1936 jsme se přestěhovali z Teremna, kde maminka byla učitelkou v tamní české škole, do Lucka. Otec zde zakoupil rodinný domek v zahradní části města v ulici Zakopianska č. 10. Našími sousedy v č. 12 byla ukrajinská rodina Byčkovských. Jejich starší syn spolu s Ed. Hakenem odešli do Československa studovat. Je všeobecně známo to, že Ed. Haken studoval medicínu a jeho spolužák Byčkovský zase stavební inženýrství. Po promoci pracoval celý život jako stavební inženýr ve stavební firmě Matolín. Naproti tomu u Ed. Hakena při jednom z večírků, kde velmi rád zpíval, objevil profesor konzervatoře jeho „zlato v hrdle“ a přesvědčil ho, i když původně k velké nelibosti jeho otce, aby zanechal studia medicíny a věnoval se zpěvu. Dnes, nejen my, Volyňáci, ale všichni lidé, kteří znali jeho nádherňý bas, jsou vděční za to, že na zcela soukromém večírku byl objeven tak obrovský talent.

V březnu 1944 jsem se loučil s nejbližšími sousedy v naší ulici, včetně paní Byčkovské s tím, že rukuji do čs. jednotky. Paní Byčkovská mne požádala, abych předal v Československu dopis jejímu synovi, od kterého od roku 1938 nemá žádné zprávy. Pochopitelně, že jsem v květnu 1945 zmíněný dopis p. Ing. Byčkovskému v Praze na Vinohradech odevzdal. Radost v celé rodině byla obrovská. Tam jsem se také setkal se známým volyňským pohostinstvím. Po celou řadu let

jsem byl do rodiny Byčkovských zván, často byl přítomen i mistr Ed. Haken, který se mnou velmi rád diskutoval o Volyni, kterou společně se spolužákem Byčkovským před léty opustili.

Ing. Zdeněk Damašek, Praha

Maturity před šedesáti léty

Před šedesáti léty maturovala na gymnáziu v Žatci tzv. „volyňská třída“, kde se sešla mládež, která předtím studovala na středních školách na Ukrajině. První pětice jich nastoupila na gymnázium již v březnu roku 1947, tedy záhy po reemigraci některých rodin do Čech. Tak, jak přijžděly další a další rodiny, hlásili se další uchazeči o studium, až z nich díky vedení gymnázia byla utvořena celá třída. Zaslouhou významného pracovníka a redaktora volyňských novin Věrná stráž Jindřicha Duška byl pro mládež otevřen také internát a bylo zajištěno stravování.

Velké uznání patří také tehdejšímu vedení školy a celému profesorskému sboru, který novým studentům věnoval mimořádnou péči.

Vyučování probíhalo nejen v dopoledních, ale i v odpoledních hodinách, kde se v podstatě doháněly nedostatky v českém jazyce a v latině, tedy předmětech, v nichž byly znalosti studentů z Volyně nejmenší. Aby se jim usnadnilo studium cizího jazyka, s nímž se do té doby nesetkali, byla vedle již tehdy povinné ruštiny zavedena se svolením ministerstva školství i polština. Vyučovala ji Češka z Volyně, absolventka varšavské univerzity. Dodnes ti, kteří gymnázium navštěvovali, vzpomínají s láskou a vděčností na Dr. Františka Hrdličku, který byl nejen jejich třídním, ale také učitelem češtiny a celkovým vzdělávacím. Uznání si však zaslouží i další pedagogové: profesoři Matoušů, Matejíček, Bělaf, Valenta a mnozí další.

Pile volyňské mládeže byla pověstná. Vedle studia, kterému museli věnovat jistě značné úsilí a spoustu času, se větší část třídy stala členy úspěšného volyňského souboru mládeže, který reprezentoval hudebnost volyňských Čechů. S pěveckorecitačním a tanečním pásmem nazvaném Zpíváme, tančíme, když je třeba válčíme, na kterém se autorský podíl např. básnik Jiří Rebl-Volyňský, Vladimír Libovický a jistě mnozí další, účinkoval soubor nejen v Žatci a jeho okolí, ale i na Moravě, kde se rovněž usídlily některé volyňské rodiny.

Jistě s přihroupením očí profesorského sboru i maturitní zkušební komise se v červnu 1948 konaly zkoušky dospělosti, v nichž uspěli všichni studenti třídy. Rovněž téměř všichni pokračovali ve studiu na vysokých školách, kde své vzdělání úspěšně absolvovali. V dalším období pak zastávali významné posty od učitelů všech stupňů škol až po inženýry a lékaře. Jisté ani ve svých profesích nezklamali a dělali záteckému gymnáziu čest.

Nejsem jistě sám, kdo při návštěvě Žatce neopomene se na pěknou budovu gymnázia, které pro nás tolik znamenalo, alespoň znovu podívat.

Doc. Dr. Jaroslav Fiala

ZPRÁVY Z REGIONŮ ...

Region Litoměřice

Oznámení

ŠCVP region Litoměřice oznamuje všem členům, že **dne 13. března 2009 v pátek v 10 hodin se koná Výroční členská schůze** v restauraci Koliba u Výstaviště Zahrady Čech. Srdečně zve výbor regionu.

Za region: Zelenková

Region Brno

Pozvánka

Vážení přátelé, srdečně Vás zveme na březnové setkání krajanů a jejich přátel, které se uskuteční **v sobotu dne 14. března 2009 ve 13.00 hod** v sále Klubu Univerzity obrany v Brně, Šumavská 4. Spojení tramvají č. 1 směr Řečkovice, zastávka Šumavská.

Prosíme, nezapomínejte na včasné placení členských příspěvků.

Těšíme se na společné setkání. M. Rejchrt

Není vám to hanba?

Právě jsem se dozvěděl, že k jednotlivým regionům SČVP přijedou „agitátoři“, aby krajané-Volyňáky přesvědčili o tom, že skutečně je zapotřebí zvýšit členský poplatek o 50,- Kč. Je to kvůli tomu, aby mohl být vydáván náš Zpravodaj, který nás tolik spojuje. Krajané, babičky a dědečkové, jste na tom skutečně tak špatně, že nemůžete oželeť 4,20 Kč za měsíc? Snad se vnučete nebo právnické neurazí, že dostane za měsíc o jednu „Tatrunku“ méně? Dědečkům to jen prospěje, když vykourí za rok o jeden balíček cigaret méně. Vzpomeňte si na ty, pro které je náš Zpravodaj jediným spojením s bývalými sousedy a připomíná jim jejich mládí!

My, doma, si při těchto nechutných dohadech vzpomínáme na mého bratra Jaroslava. Pro něj bylo velkým potěšením, že mohl na vlastní náklady kopírovat a rozesílat Zpravodaj krajanům po Severoamerické kontinentu, ale také i do Argentiny. To vše dělal na vlastní náklady a ty nebyly nijak malé. Bylo to v průměru 450 dolarů ročně. Celkem ho to stálo cca 6 000 dolarů. Nikdy toho nelitoval, pouze ho zlobilo, když v začátkách Zpravodaj nepřicházel včas.

Pouvažujte o tom a vzpomeňte si, jak vám bylo anebo i je, když slyšíte o nás řeční „hladoví Volyňáci“. Jedněte tak, ať to nepotvrzujeme.

Súctou Václav Kytl

Čeští hasiči na Volyni

Tato kniha vyšla s finanční pomocí Nadace pro podporu hasičského hnutí v České republice se sídlem v Příbramské společnosti PYROCOM a. s. a PYROSERVIS, a. s. Mediálním partnerem byla redakce žurnálu Hasičská a záchranářská Alarm revue.

Chceme vás, milí čtenáři, alespoň částečně seznámit s obsahem této zajímavé knížky.

Redakční rada a redaktorka

Hasičské začátky

Hasičský náš sbor, ač nepatrný, jsa prvním v Luckém Újezdě...

Mezi prvními organizacemi, které se rodily na Volyni po osídlení českými přistěhovalci, byly dobrovolné hasičské sbory. Jejich zrod vycházel z potřeby chránit vlastní i společný majetek a navzájem si pomáhat v kritické situaci. Na začátku osídlování byla naprostá většina obytných a hospodářských budov postavena ze dřeva a střechu zakrývaly slaměné došky. Jak snadné sousto pro oheň! O podmínkách zrodu českých hasičských sborů na Volyni do Čech napsal Augustin Holan, starosta sboru dobrovolných hasičů v Kňahyninku v Luckém Újezdě. Jeho dopis v roce 1908 zveřejnil Hasičské rozhledy, ročník XIV. pod titulkem Čeští dobrovolní hasiči na Rusi. Stojí za to, abychom tento text ocitovali celý.

„Přátelské služby a vlastenecké smýšlení Vaše působí na mne, uvyklého po mnoha létech setkávati se všude jen s vykořisťováním a nedůvěrou, tak mocně, že nemohu se zdržeti upřímného, ač snad nemístného vyznání.

Až dosud se hledělo a hledí se na nás ze všech stran jenom jako na vetřelce, milostivě trpěné pouze z ohledu vykořisťování. Vše, co nám mohlo sloužit k duševnímu i národnímu rozvoji, opevněno bylo nepřekonatelnou formálností, ku překročení které nebylo v našem středu dosti energických vůdců. Za to však bylo dovoleno zřizování neomezeného počtu nejsprosťších krčem, jimž vbrzce padla za obětí veškerá naše mravní i národní síla.

A tak zůstaveni pouze sami sobě a vystaveni na každém kroku podvodu a vyděračství, stali jsme se nedůvěřivými, uzavřenými proti okolnímu světu, hrdými nad tím kouskem dosti nepatrné hroudy a vůbec nevzdělanými.

Teprve nyní, po prohlášení „svobody“, probuzení jsouce „Ruským Čechem“ (časopis vycházející

tehdy na Rusi), vydávaným přičiněním i nákladem p. dr. Vondráka v Kyjevě, počínáme se ohlížeti po prostředích, jimiž bychom opět získali ztracené.

Nejvhodnějším prostředkem ku povznesení naší pokleslé důstojnosti a uvědomění může, dle mého úsudku, posloužit řádně organizovaný a disciplinovaný hasičský sbor s rozšířenějším programem. S jakými obrovskými obtížemi zřízení takového sboru spojeno jest, lze domyslit si ze řádků dále psaných.

V obcích rozlehlých a zámožných, kde mimo rolnictví květvá i průmysl a obchod, usazují se velmi často noví obyvatelé ze staré vlasti naši s pružným duchem a hojnou zásobou svěřích, pokrokových vědomostí, kteří bývají v takové obci mohutnými činiteli na roli kulturním.

Daleko neseadnější jest podobná práce v obci jako je naše, kde není vhodného místa pro usazení se takových pomocníků. A protože kdybych neměl na zřeteli okolnost, že hasičský náš sbor, ač nepatrný, jsa prvním v Luckém Újezdě, může posloužit pohnutkou a snad i vzorem obcím daleko šťastnějším v jejich postavení a že při houževnaté vytrvalosti a železné trpělivosti možno dočkat si křeženého ovoce, nikdy bych nepředsevzal těžkou tuto práci...

Povzbuzen však touto ideí osmělil jsem se prositi Vás za laskavé přispění poradou a zasláním potřebného návodu, jimiž bych se jako neznalý v oboru hasičství sám poučiti a fidiiti mohl.

...
I tak v obci Kňahyninku, sestávající pouze ze 60 čísel a to ještě roztroušených, založen Sbor dobrovolných hasičů, čítající prozatím 15 členů činných a 6 přispívajících, vesměs rolníků. Z těchto zvolen velitelem i jednatelem zároveň A. Holan, náměstkem Ant. Šopr s úřadem dozorce náčini, pokladníkem četařem střikačnicků Ant. Štefl, četařem lezců Jan Meandr. Činovníci tito při malém počtu členstva musí v čas potřeby vykonávat i potřebné jiné práce.

Vzhledem k nemajetnosti mnohých občanů stanoven členský vklad příliš malý a na nějakou podporu ze strany úřadu nadíti se nelze. ba nabízenou ani přijati nemíníme kvůli samostatnosti, jsme nuceni odložit zařízení výzbroje a stejno kroje na dobu pozdější. Nynějšího času použijeme ke cvičení teoretickému i ku získání potřebných prostředků pořádati budeme divadelní i jiné zábavy. Hasičský inventář, patřící naší obci, kteráž jej zapůjčila, pozůstává z jednorodné střikačky Akciové společnosti Gustava Lista v Moskvě, párové i jednakoňské vozniče, dvou operáčích, háky opatřených žebříků, 3 háků na tyčích a jednoho vrhacího háku, kotvice na řetěze zvané „kočka“, dvou plechových věder a jedné železné páky

České hasičské sbory vznikly v těchto osadách: Deminovka, Hulče, Kňahyninok, Kvapilovo, Mirohošť, Moldava, Okolek, Straklov, Straklov, Volkovyje, Vysoká
Podepsán Augustin Holan, starosta sboru
(Bude-li Vás, milí čtenáři, tato tematika zajímat, uveřejníme další výňatky z této knížky.)

V minulém čísle jsme uveřejnili báseň volyňského básníka Josefa V. Tománka a nyní uveřejňujeme další jeho verše, věnované volyňskému básníku

Jiřímu Pospíšilovi k osmdesátinám

V Rusku poprvé jsi spatřil Boží světlo,
Na Volyni ve škole jsi vynikal.
Po příjezdu do Prahy Ti štěstí kvetlo.
Na volyňské Hlinsko rád jsi vzpomínal ...
Na vysoké škole, potom v zaměstnání,
Jako kamaráda každý Tě měl rád.
Když rudá spřež vnikla do Čech znenadání,
Tajně odešel jsi z vlasti na Západ.
Jako Československého uprchlíka,

Velká Americká zem Tě přijala.
Zde jsi splnil úkol za vlast bojovníka,
Když spřež vetřelců ji okupovala ...
Vždycky byl jsi věrný vlasti, Bohu, Kristu,
V cizině jsi syna dobře vychoval.
Hrdý jsi na otce, strýce pianistu.
Díky za básně, jež jsi mi věnoval ...
Roky plynou, čas se nikdy nezastaví,
Věda přináší nám mnoho různých změn.
Pěvče, přejeme Ti štěstí, pevné zdraví,
Bůh Tě ochraňuj a vždy buď spokojen!
(Autorovi přejeme brzké uzdravení)

NAŠI JUBILANTI ...

Region Vyškov

Jubilanti 1. čtvrtletí:

Leden: 80 let pí Šimková Emilie z obce Ledečkovka, nyní Dědice u Vyškova

Únor: 60 let pí Tomanová Miluše Lysovice, nyní Hlubočany

Všem jubilantům přejeme hodně pevné zdraví, štěstí a životní pohodu.

Za region Vendolský

Region Šternberk

Jubilanti 1. čtvrtletí:

Leden: 60 roků Helena Klossová - Knobová a Faltys Josef 90 roků

Březen: 70 roků Truksa Josef, 75 roků Polívka Václav, 80 roků Tomášek Vladimír a 85 roků Augusta Václav

Všem jubilantům vše nejlepší přeje Viktor Ráza

Region Olomouc

Jubilanti 1. čtvrtletí:

Leden: 84 let Václavíková Břetislava z Moldavy, bytem Olomouc a 81 let Vávrová Břetislava z Podcurkova, bytem Březe, 75 let Macoun Josef z Moldavy, bytem Hněvotín

Únor: 70 let Kočí Vlastimil z Moskovštiny, bytem Hněvotín

Březen: 84 let Nováková Marie z Moldavy, bytem Nedvězí. 60 let Novák Václav z Poslechové, bytem Olomouc. 60 let Vlasjuk Leonid z Lubomírka, bytem Olomouc

Všem jubilantům přejeme do dalších let hodně štěstí, zdraví a životní pohody.

Za výběr regionu Vladimír Polák

Region Brno

Jubilanti 1. čtvrtletí:

Leden: Bryksa Josef z Jakubovky 80 let. Vitoch Josef z Malované 89 let. Kučera Josef z Teremna 88 let. Němec Vladimír ze Zálesí 89 let.

Únor: Holc Vladimír z Budky Hubinské 87 let. Němec Oldřich ze Zálesí 65 let.

Březen: Kyselová Marie z Teremna 85 let. Sýkora Antonín ze Senkevičovky 80 let. Sacharčuk Slavomír z Tvarevič 70 let.

Za region jubilantům blahopřeje M. Rejchrt

Region Žatec

Dodatečně uveřejnění:

Leden: Žeňa Michaličková 80 let
Březen: Antonie Milerová požeňnaný věk 96 let

Mnoho pevného zdravíčka a hodně božího požeňnaní oběma do dalších let přeje

Kamila Ondrová

V únoru se dožila 94 let moje maminka paní Věra Bačová. Narodila se v Novostavcích na Volyni.

Hodně zdraví a požeňnaní do dalších let přeje dcera Alžběta Palátová s rodinou

Všem jubilantům blahopřeje i redakce Zpravodaje

NAŠE ŘADY OPUSTILI ...**Region Olomouc**

Dne 17. ledna 2009 zemřela nejstarší členka našeho regionu paní Marie Průšová ve věku *nedožitých 103 let*. Narodila se 25. 8. 1906 v Mirohošti, kde bydlela do roku 1947. V témže roce odjela do Československa za manželem, který byl ve Svobodové armádě.

Upřímnou soustrast projevuje Vladimír Polák

Region Šumperk

V závěru loňského roku zemřel ve věku *nedožitých 65 let* pan Bohumil Gol z Dolních Studének-Králce, rodák ze Staviště na Volyni. Čtyři roky byl předsedou regionu. Byl také členem CV SČVP.

Členové regionu projevují pozůstalým svou upřímnou soustrast.
Alena Kubelová

Region Tachov

Oznamujeme smutnou zprávu, že pí Miloslava Andělová-Mašková, pocházející z Antonovky, zemřela 30. 1. 2009. Dne 16. 2. t. r. by se byla dožila své osmdesátky.

Zarmoucené rodině upřímnou soustrast za region projevuje
Alžběta Michlová

Region Moravskoslezský

S bolestí v srdci Vám oznamuji, že mi 22. ledna zemřel manžel Vlastislav Scitl v *nedožitých 81 letech*. Pocházel z Olomouce, bytem Nový Jičín. Přiznal se do volyňské rodiny a tím se stal přítelem volyňských Čechů. Velice si jich považoval pro jejich pracovitost a dobrosrdečnost.

Vzpomeňte se mnou *Seitlová Marie*

Dne 9. ledna ve věku 84 let zemřela pí Emilie Krejčí, maminka našeho člena Václava, který je dlouhodobým členem výboru v našem regionu i v celostátním. Paní Krejčí pocházela z Moldavy, trvale žila v Opavě.

Kdo jste je znali, věnujte jim tichou vzpomínku.

Upřímnou soustrast všem pozůstalým projevuje za region

MVDr. Vladimír Samec, předseda

Region Cheb

20. 1. t. r. zemřela ve věku *nedožitých 94 let* naše členka Ludmila Vašinová - Permičková z Volkova, nyní bytem v Luhově. Pozůstalým upřímnou soustrast vyslovují za region

Ludmila Mácová a Libuše Pancířová

Region Chomutov

Dne 4. února t. r. zemřel po dlouhé a těžké nemoci ve věku 81 let pan Antonín Věgricht z Novokrajeva na Volyni, bytem v Chomutově. Jako člen SČVP pomáhal zakládat chomutovský region, kde pracoval dlouhodobě jako hospodář. Budeme na něj vzpomínat.

Upřímnou soustrast rodině vyjadřuje za region *Jiřina Kačerová a jednatel Josef Roller*

Region Litoměřice

Dne 13. 2. 2009 zemřela jen pár dnů po svých 80. narozeninách pí Irena Šimková. Narodila se v Rovně na Volyni a po příchodu do Čech žila v Litoměřicích.

Zprávu podala Miroslava Melicharová

10. 2. 2009 zemřela ve věku 88 let paní Libuše Kalcovská ze Žalhostic, rodačka z Mirohoště, 13. 2. 2009 zemřela ve věku 81 let paní Irena Šimková z Trmovan-Podviní, narozena v Rovně

Za výbor regionu: Daniela Zelenková

Všem pozůstalým upřímnou soustrast projevuje i redakce Zpravodaje

Příspěvky na tiskový fond leden 2009

Region Praha: Dodatečně uveřejňujeme příspěvky došlé v březnu 2008:

Antonie Držmišková, Choceň, 350 Kč. Josef Albrecht, Praha, 250 Kč a K. H., Beroun, 50 Kč

Region Nymburk: Ing. Vladimír Knop, Poděbrady, 5000 Kč

Region Chomutov: Manželé Řepíkovi, Chomutov, 100 Kč. Slavěna Lebedová, Chomutov, 100 Kč. Zdeňka Kochanová, Údllice, 100 Kč. Evžen Kostka, Otvice, 50 Kč. Vladimír Hnetecký, Ostrov n./Ohři, 50 Kč.

Region Uničov: Marie Škrabánková, Dlouhá Loučka, 500 Kč.

Region Cheb: Vladimír Zýval, Nový Kostel, 500 Kč.

Region Šumperk: Marie Kulichová, Šumperk, 200 Kč.

Region Rakovník: Anna Englická, Horní Tařovice, 500 Kč.

Region Zatec: Josef Kocek, Žandov, 100 Kč.

Božena Řápková, Milčevce, 50 Kč. Jaroslava Kahounová, Mladá Božice, 50 Kč. Anna Vránová, Razice, 100 Kč. Jan Hovorka, Zatec, 200 Kč. Alena Kimlová, Chrášťany, 500 Kč.

Marie Hofmanová, Postoloprty, 500 Kč.

Ludmila Majkráková, Frýdek-Místek, 50 Kč. Jana Verliková, Frýdek-Místek, 50 Kč.

Region Moravskoslezský: Dobroslav Janko, Krmov, 200 Kč. Vilém Jersák, Hodoňovice, 500 Kč. Václav Petras, Nošovice, 300 Kč.

Za všechny příspěvky ze srdce děkujeme!

Zpravodaj a CV SČVP

Vážení účastníci 2. světové války a jejich blízcí.

Při krajaňských setkáních se členové předsednictva SČVP dověděli, že jsou mezi námi osoby, které mají nárok na udělení *Osvědčení o účasti v národním osvobození podle zákona č. 255 z r. 1946 Sb.*, (dále *Osvědčení*), ale dosud ho nemají. **Chceme jim pomoci.** Přečtěte si proto pečlivě tuto informaci a případně na ni upozorněte ty krajaňy, kteří ZPRAVODAJ nečtou.

Kdo může o Osvědčení Ministerstvo obrany ČR žádat:

1. Příslušníci československé armády v zahraničí za 2. světové války.

2. Příslušníci kterékoli spojenecké armády za 2. světové války.

3. Vdovy po účastnících odboje.

4. Sirotky po padlém účastníkovi odboje.

5. Děti z dalšího manželství vdovy po účastníkovi odboje.

Žadatel musí doložit, že je občanem České republiky.

Nároky držitele, které z udělení Osvědčení vyplývají.

Na základě *Osvědčení* má držitel nárok, aby mu na jeho žádost *Česká správa sociálního zabezpečení* přiznala příspěvek k důchodu takto:

1. Příslušníkům čs. armády v zahraničí a příslušníkům spojeneckých armád 2500.- Kč měsíčně + příspěvek 50.- Kč za každý měsíc služby v této armádě.

2. Vdovám po padlých (pokud se znova neprovádaly) 1250.- Kč měsíčně.

3. Sirotkám po padlých otcích 200.- Kč měsíčně.

Poznámka:

1) Příspěvek se vyplácí se zpětnou platností ode dne platnosti příslušného zákona.

2) Děti z dalšího manželství vdovy po účastníkovi odboje mohou sice dostat *Osvědčení*, ale nemají nárok na příspěvek k důchodu.

Způsob podání žádosti o vydání Osvědčení

Žadatel pečlivě vyplní předepsaný formulář (dvojmo, jeden si ponechá) přesně podle poučení které je součástí formuláře. K žádosti přiloží ověřené kopie dokumentů nebo může přiložit originální dokumenty, které si *Oddělení pro vydávání osvědčení* (dále *Oddělení*) o kopíruje a pokud to žadatel ve své žádosti výslovně požaduje, pak mu je vrátí. Pokud žadatel příslušné důležité dokumenty nevládní, ale ví, v kterém ústavu (v ČR nebo v zahraničí) je lze získat, nechť to vhodným způsobem v žádosti uvede. Dokumenty si *Oddělení* vyžádá samo. Každopádně hlavní údaje o účastníkovi odboje a nárocích žadatele musí být doloženy nezpochybnitelnými dokumenty.

Organizace podání žádosti.

1. Sdělte jednateli SČVP nejpozději do 30. dubna 2009 svoji adresu, telefon, případně e-mail a z čeho vám vyplývá nárok na získání *Osvědčení*. Např. můj otec Jan Veškra, pocházel z Mirohoště a padl u Liptovského Mikuláše.

2. Po uplynutí termínu, uvedeném v předchozím bodě, jednatel hromadně projedná s Ministerstvem obrany, aby vám „terénní pracovník“ Ministerstva obrany, příslušný podle místa vašeho bydliště, dodal formulář žádosti a pomohl vám ho vyplnit. Žádost, spolu s požadovanými dokumenty samostatně pošlete na Ministerstvo obrany. Zároveň o podání žádosti uvědomíte jednatele SČVP.

3. Po získání *Osvědčení* si svůj finanční nárok uplatníte u *Správy sociálního zabezpečení* samostatně.

Adresa jednatele SČVP:

ing. Jiří Hofman, I20 00 Praha 2, Sokolská 33, Hotel LEGIE pro ČsOL.

E-mail: jihofman@volny.cz.. Telefon 224 266 237

Důležité upozornění! Jelikož se mnozí dotazy dárců na název a číslo konta Sdružení, rozhodli jsme se, že tento údaj budeme uvádět v každém čísle Zpravodaje. **Název konta:** Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, Praha. **Číslo konta:** 000000-1937591369/0800, Čs spořitelna a.s. - Rytířská 29, Praha 1. **Dary můžete poslat i na adresu hospodářky Sdružení: Marie Nečasová, Svidnická 509, 181 00 Praha 8, mobil.: 728 351 726.** Prosíme čtenáře, aby nás neupomínali o zveřejnění darů-dary můžeme uveřejnit teprve po obdržení účetního dokladu!! **Krajané! Neposílejte v žádném případě peněžní dary na adresu redaktoři! Díky za pochopení.** Záležitosti týkající se evidence členů - změny adres, přihlašky nových členů - ukončení členství a veškeré dotazy toho se týkající zasílejte na adresu: **Antonie Kramná, ul. Černého 513/5, 182 00 Praha 8**

Tiráž: Zpravodaj vydává Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel pro potřeby svých členů. Za obsahovou náplň odpovídají jejich autoři. Vychází jako občasník. Šéfredaktor: Věra Latzelová. Příspěvky nejsou honorovány, nevyžádané rukopisy se nevracejí. Příspěvky zasílejte do 3. každého měsíce na adresu: Věra Latzelová, Slapská 1910/6, 100 00 Praha 10. Podávání novinových zásilek povoleno Česká pošta, s.p. odštěpným závodem Praha č.j.nov. 5400/95 ze dne 8. 8. 1995. Toto číslo vyšlo: 27. 2. 2009